

"Primove"-Bombardier

De beurs Railtech ligt al weer een paar maanden achter ons, maar de technische snuffjes op het gebied van spoortecnologie liggen nog vers in het geheugen. Naast de GPS-gestuurde waterpas viel ons de nieuwe "bovenleidingsvrije" tram van de firma Bombardier op.

Bij het horen van deze bedrijfsnaam denkt u waarschijnlijk al gauw aan vliegtuigen. Maar naast het vliegend tuig houdt deze firma zich nog onledig met het ontwerpen van de meest moderne technieken op het gebied van railvervoer.

In veel grote steden ziet u vaak een wirwar van bovenleidingsmasten en draden die het stadsbeeld ontsieren. Bombardier zelf spreekt van "visual pollution" hetgeen te vertalen valt met "optische vervuiling". Historisch stedelijke gebieden komen niet mooi tot hun recht als er palen en draden staan ten behoeve van de electriciteitsvoorziening voor de tram. De traditionele tram ontvangt

de onontbeerlijke stroom via de bovenleiding maar Bombardier heeft een andere manier gevonden zodat geen bovenleiding meer nodig is.

Hoe dan? In dit zogenaamde "Primove" systeem ontvangt de tram de stroom via kabels die tussen de rails liggen. Doordat door deze kabels stroom loopt ontstaat een magnetisch veld. Dit is vergelijkbaar met de primaire wikkeling van een transformator. Onder de tram bevinden zich ontvangers die dit magnetische veld weer in stroom omzetten. Deze ontvanger is te vergelijken met de secundaire wikkeling van een transformator.

Huishoudelijke toepassingen van deze energieoverdracht bestaan al. Als u de elektrische tandenborstel in de houder plaatst wordt deze volgens hetzelfde principe ook opgeladen zonder dat er fysiek contact met de stroombron aan te pas komt. Evenzo met diverse typen elektrische scheerapparaten.

De op deze wijze via inductie verkregen stroom wordt opgeslagen in de Mitrac energy saver, een soort accu bovenop de tram. Tijdens het remmen komt elektrische energie vrij welke ook wordt opgeslagen in deze accu. Hierdoor kan de Mitrac aan de tram een constante spanning leveren zodanig dat er qua bedrijfszekerheid

geen verschil is met een conventionele tram.

Uiteraard zijn er veiligheidsmaatregelen ingebouwd. Er staat bijvoorbeeld alleen spanning op de kabels tussen de rails op de plaats waar de tram deze geheel bedekt. Op kruisingen en oversteekplaatsen is er dus geen gevaar voor het overige verkeer.

Deze tram biedt enorme voordelen. Behalve dat de stad er zonder alle bovengrondse palen en draden veel attractiever uitziet vindt er ook geen slijtage plaats van sleepcontacten en

stroomafnemers plaats. Onderhoud aan de bovenleiding behoort ook tot het verleden en ook schades aan de bovenleiding die de dienstregeling verstoren bestaan niet meer. Weer en wind kunnen het systeem ook niet deren waardoor de bedrijfszekerheid vergroot wordt.

Er worden nog tests gedaan op de testbaan van Bombardier bij Bautzen, Duitsland. Maar als dit systeem operationeel is maakt het een goede kans om in diverse steden te worden ingevoerd.

Noteert u alvast in uw agenda:

Eurospoor2010 - Jaarbeurs Utrecht
29, 30 en 31 oktober 2010. Mis 'm niet!
www.eurospoor.nl

Congrescentrum "De Stenge"
Stengeplein 1
Heinkenszand (bij Goes)
200 vrije parkeerplaatsen

BEURSAGENDA 2010

2 januari, 6 maart
25 september
20 november

Geopend van
10.00 - 15.30 uur

Info: Tel. (0113) 220493
e-mail : ztmr@zeelandnet.nl

NOBLE MODELS
Jaap Edel

Import en verkoop van;

Bouwplaten
Automodellen
Hulpmiddelen en lijm
voor de kartonmodelbouw
Schaalmodelfotografie en
Pentekenwerk

Gounodstraat 11
6904 HA Zevenaar
Tel. (0316) 333569

Agenda Lokale Modeltreinenbeurzen 2009 / 2010
Alle beurzen duren van 10.00 - 15.00 uur.

Amstelveen-Zuid
Amstelveen College, Startbaan 12
Afrif A9 "Amstelveen"
zaterdag 28 november 2009
zaterdag 6 februari 2010

Koog a/d Zaan
Buurthuis De Vuister
Molenwerf 44, Vanaf A8 afrif
Koog a/d Zaan-WEST
zondag 13 december 2009
zondag 24 januari 2010

Haarlem-Schalkwijk
Spaarnheal, Fie Carelsenplein 1
zondag 27 december 2009
zondag 14 februari 2010
zondag 28 maart 2010

Joure
Party-Zalencentrum 't Haske
Vegelinsweg 20
zaterdag 14 november 2009
zaterdag 19 december 2009
zaterdag 30 januari 2010

Meer beursdata op: www.eurospoor.nl/beurzen.html

Behalve op Eurospoor kunt u niet alleen in speciaalzaken, maar ook op onze lokale beurzen uw modelspoorartikelen aanschaffen. Op onze beurzen kunt u artikelen bij particulieren of winkeliers, kopen,

ruilen of verkopen, zowel nieuw als gebruikt. Deze beurzen worden gehouden in een buurthuis, sporthal of zalencentrum. De toegangsprijs ligt zo rond €2,80 voor volwassenen.

COLOFON

EUROSPoor-EXPRESS
Informatieblad omtrent EUROSPoor en modelspoor

Amazonelaan 86
1448 TN PURMEREND
Telefoon : (0299) 640354
Fax : (0299) 646197
E-mail : eurospoor@eurospoor.nl
Website : www.eurospoor.nl

Deze krant en eerdere edities zijn digitaal te lezen op: <http://www.eurospoor.nl/express.html>

Opmaak:
Niels Laan
Leo Hendriksen

Advertenties:
Leo Hendriksen

Illustratie:
<http://www.frederieke.com>

Redactie:
Chris van Diesen
Jaap Edel
Leo Hendriksen
Paul Loman

Pag 3: Railhobby
Pag 5: Modelspoor
Magazine

Tekstcorrectie:
Chitra Hendriksen-Gopal

Gratis te vinden in een aantal bibliotheken, diverse musea, RailzMiniworld en onze modelspoorbeurzen.

www.wesselsshop.nl

Voor al uw modelspoorartikelen en reparaties, maar ook bijzondere relatiegeschenken.

Merken als:
Frateschi, Kleinbahn, Hobby trade, ED Decor, MKB, Siku

Reparaties van:
Roco, Lima, Fleischmann, Märklin, Trix (Minitrix)

Wij zijn ook te vinden op Houten, Haarlem, Arnhem en op kleine tussentijdse beurzen.

info@wesselsshop.nl
www.wesselsshop.nl

kijk ook eens op:
www.treinennieuws.nl